Quantifiers

Kəmiyyət bildirən sözlər həm isimləri təyin edə, həm də onların əvəzinə işlənə bilir. Kəmiyyət bildirən sözlər aşağıdakılardır:

many, a few, few, only a few, several, much, little, a little, only a little, a lot of, lots of, plenty of, most, enough

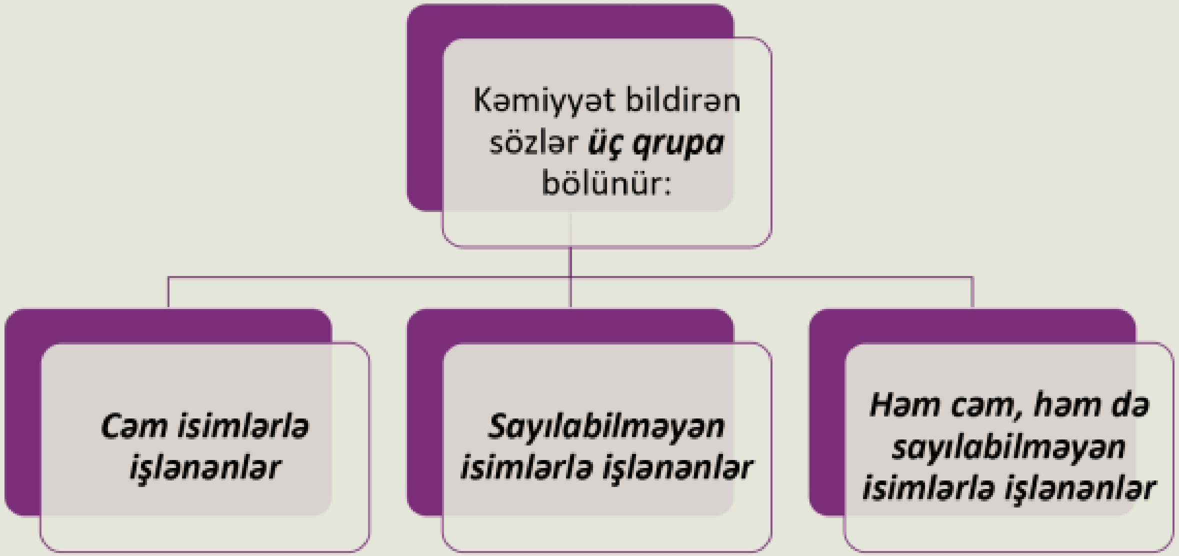

Cəm isimlərlə işlənənlər:

1. *many* *(çox, bir çox, çoxlu)*:

- *There were many people in the hall.* [Zalda çoxlu adam var idi.]
- *We bought many gifts from the shop.* [Mağazadan çoxlu hədiyyələr aldıq.]

2. *a few* *(bir neçə)*:

- *There are a few sparrows on the tree.* [Ağacda bir neçə sərçə var]
- *She has read a few books on this topic.* [O, bu mövzuda bir neçə kitab oxuyub.]

3. *few = only a few* *(çox az, yalnız bir neçə)*:

- *There are few passengers on the bus.* [Avtobusda çox az sərnişin var.]
- *Only a few athletes won gold medals.* [Yalnız bir neçə idmançı qızıl medal qazandı.]

Qeyd: *a few* ilə *few/only a few* arasındakı məna fərqinə diqqət etmək lazımdır:

Fortunately, there are few mistakes in my essay. [Xoşbəxtlikdən inşamda çox az səhv var.]
Unfortunately, there are a few mistakes in my essay. [Təəssüf ki, inşamda bir neçə səhv var.]

4. *several (bir neçə)*:

- *He has been to Paris several times.* [O, bir neçə dəfə Parisdə olub.]
- *They have signed several documents.* [Onlar bir neçə sənəd imzalayıb.]

Sayılabilməyən isimlərlə işlənənlər:

1. *much (çox, bir çox, çoxlu):*

- *My friend doesn't eat much fruit.* [Dostum çox meyvə yemir.]
- *The teacher gave us much advice.* [Müəllim bizə çoxlu məsləhət verdi.]

2. *a little (bir az, bir qədər):*

- *He added a little sugar into his tea.* [O, çayına bir az şəkər əlavə etdi.]
- *His parents gave him a little money.* [Valideynləri ona bir az pul verdi.]

3. *little = only a little (çox az, yalnız bir qədər):*

- *She eats little bread at dinner.* [O, naharda çox az çörək yeyir.]
- *He has only a little interest in politics.* [Onun siyasətə çox az marağı var.]

Qeyd: *a little* ilə *little/only a little* arasındakı məna fərqinə diqqət etmək lazımdır:

Don't worry. We have a little time. [Narahat olma. Bizim bir az vaxtımız var.]

Let's hurry. We have little time. [Tələsin. Bizim çox az vaxtımız var.]

Həm cəm, həm də sayılabilməyən isimlərlə işlənənlər:

1. *a lot of (çox, bir çox, çoxlu):*

- *A lot of people learn a foreign language.* [Bir çox insan xarici dil öyrənir.]
- *He spent a lot of money on this house.* [O, bu evə çox pul xərclədi.]

2. *lots of (çox, bir çox, çoxlu):*

- *The pupils wrote lots of tests yesterday.* [Şagirdlər dünən çoxlu test yazdılar.]
- *Lots of rice is cultivated in this region.* [Bu rayonda çoxlu düyü əkilir.]

Qeyd: *a lot* hərəkətə aid olur. Ondan sonra isim *işlənmir*.

She spoke a lot about her childhood. [O, uşaqlığı barəsində çox danışdı.]

3. *plenty of* *(çox, bir çox, çoxlu)*:

- *The children gathered plenty of apples.* [Uşaqlar çoxlu alma yığdılar.]
- *People should drink plenty of water.* [İnsanlar çoxlu su içməlidirlər.]

4. *most* *(əksər)*:

- *Most furniture is made of wood.* [Əksər mebellər taxtadan hazırlanır.]
- *My father likes most vegetables.* [Atam əksər tərəvəzləri xoşlayır.]

5. *enough* *(kifayət qədər)*:

- *My brother has enough experience.* [Qardaşımın kifayət qədər təcrübəsi var.]
- *There are enough chairs for everybody.* [Hər kəs üçün kifayət qədər stul var.]

Kəmiyyət bildirən sözlərin digər hallarda işlənməsi:

such (elə, belə) özündən sonra hər cür *isim* tələb edir. Onunla isim arasında *sifət* işlənə bilər.

• *It was such an interesting film.*	[O, elə maraqlı film idi ki.]
• *I needed such (useful) advice.*	[Belə (faydalı) məsləhətə ehtiyacım var idi.]
• *Such (interesting) books are hard to find.*	[Belə (maraqlı) kitabları tapmaq çətindir.]

so (elə, belə) özündən sonra *sifət* və ya *zərf* tələb edir. Ondan sonra isim *işlənmir*.

• *This furniture is so expensive.*	[Bu mebel elə bahalıdır ki.]
• *His father drove the car so quickly.*	[Atası maşını elə sürətli sürdü ki.]

- *so/too/very* zərflərindən sonra *many/much, few/little* işlənə bilir.

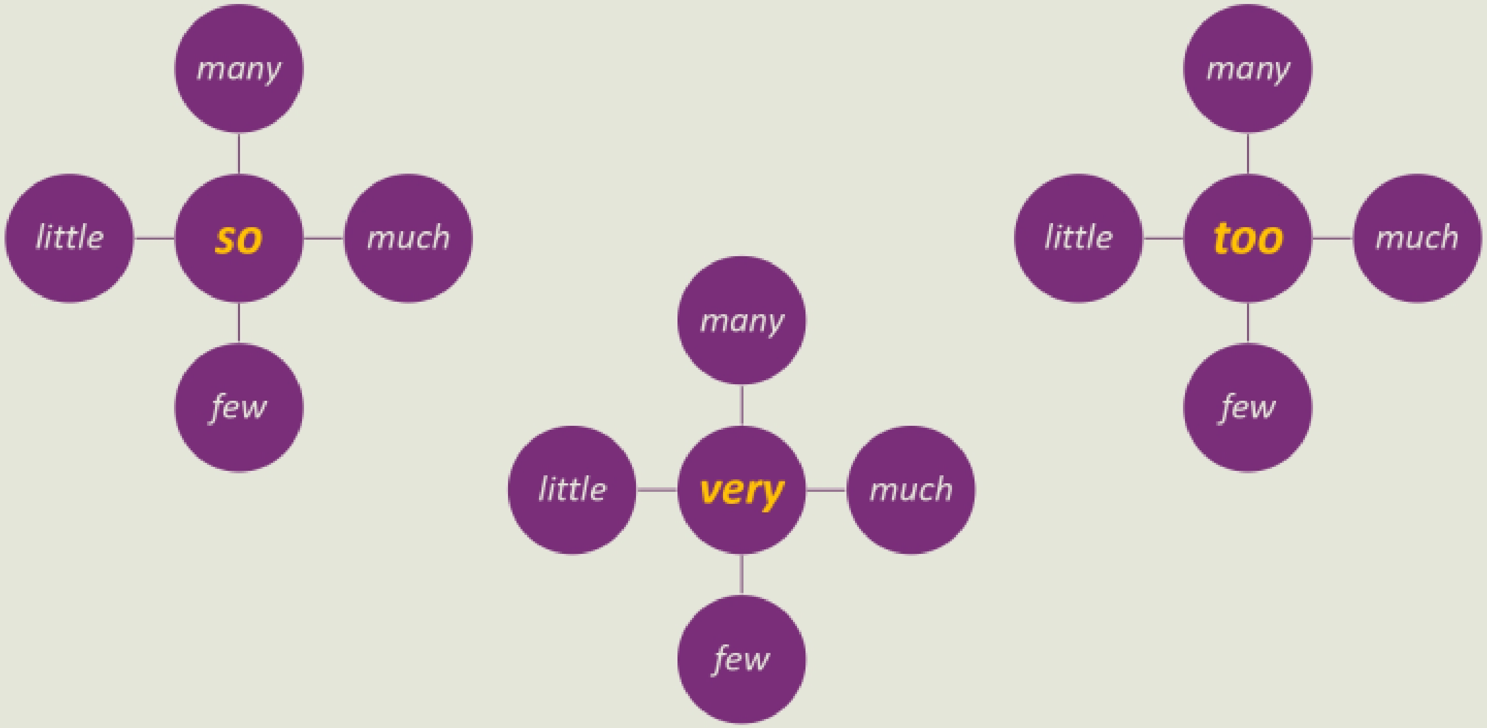

She pays very little attention to her health. [O, sağlığına çox az diqqət edir.]

There were so many people at the theatre. [Kinoteatrda elə çox adam var idi.]

He has invited too few guests to the party. [O, qonaqlığa olduqca az qonaq dəvət edib.]

- *how* zərfindən sonra *many/much* işlənə bilir.

how many

- *How many flats are there in this building?*
- [Bu binada neçə mənzil var?]

how much

- *How much money did you spend yesterday?*
- Dünən nə qədər pul xərclədin?

- *such* sözündən sonra yalnız *a lot of* işlənə bilir.

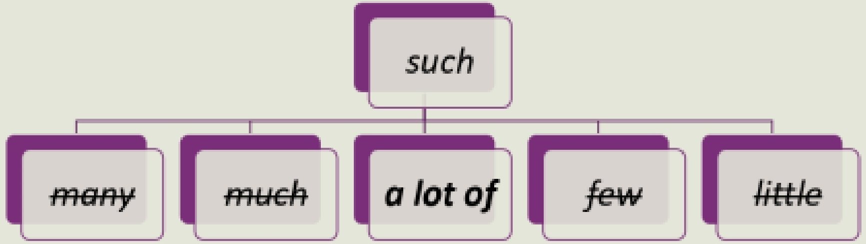

They planted such a lot of trees in the garden. [Onlar bağda olduqca çox ağac əkdilər.]

There is such a lot of dust on the table. [Stolun üstündə olduqca çox toz var.]

- *many*/*much, few*/*little* müqayisə və üstünlük dərəcələrində də işlənə bilir.

many/much (çox) – more (daha çox) – the most (ən çox)

few (az) – fewer (daha az) – the fewest (ən az)

little (az) – less (daha az) – the least (ən az)

He earns less money than his wife.	[O, həyat yoldaşından daha az pul qazanır.]
Fewer people came than they expected.	[Onlar gözlədiyindən daha az adam gəldi.]
There were more guests than we expected.	[Gözlədiyimizdən daha çox qonaq var idi.]

many/*much*/*(a) few*/*(a) little* mübtəda və əvəzedici kimi *isimsiz* də işlənə bilir.

- *Many were afraid after the earthquake.* [Zələzələdən sonra çoxu qorxmuşdu.]
- *He made many suggestions but a few were accepted.* [O, çox təklif etdi ancaq bir neçəsi qəbul edildi.]

(a) little "kiçik, balaca" mənasında sifət kimi də işlənə bilir. Bu zaman ondan sonra *sayılabilən tək* və ya *cəm* isim işlənir.

I have never seen such a little insect.
[Heç vaxt belə balaca həşərat görməmişəm.]

My brother has got little rabbits.
[Qardaşımın balaca dovşanları var.]

Qeyd: *təyinedici + isim + <u>isim</u>* quruluşunda *ikinci*, *təyinedici + <u>isim</u> of isim* quruluşunda isə *birinci* ismə diqqət etmək lazımdır.

There are a few traffic signs on this road. [Bu yolda bir neçə yol nişanı var.]

She put a few slices of cheese on the plate. [O, boşqaba bir neçə dilim pendir qoydu.]

He poured a little orange juice into the glass. [O, stəkana bir az portağal şirəsi süzdü.]

Quantifier + plural noun	**Quantifier + uncountable noun**	**Quantifier + plural /uncountable noun**
many	*much*	*a lot of*
so many	*so much*	*lots of*
too many	*too much*	*plenty of*
very many	*very much*	*such a lot of*
how many	*how much*	*most*
few	*little*	*enough*
a few	*a little*	
only a few	*only a little*	
so few	*so little*	
too few	*too little*	
very few	*very little*	